

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte – Toma Nadejda,
Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2022, declarat în propria cauză penală de către inculpatul

Chiriac Sergiu Xxxx, xxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 24.06.2020 – 05.02.2021;

Instanța de apel: 14.04.2021 – 15.03.2022;

Instanța de recurs ordinar: 30.11.2022 – 15.02.2023.

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 februarie 2021, Chiriac Sergiu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal (partea vătămată Moțpan Roman) la 3 ani închisoare;

- art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal (partea vătămată Sinogaci Marcel) la 3 ani închisoare.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, în baza unui concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, inculpatului i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă de 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă a lui Moțpan Roman s-a admis parțial.

S-a încasat de la Chiriac Sergiu în beneficiul lui Moțpan Roman suma de 8 473 (opt mii patru sute șaptezeci și trei) lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 5 000 (cinci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral

În rest, acțiunea civilă s-a respins ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, Chiriac Sergiu, în perioada de timp 04 mai 2020, orele 23:00 și până la 05 mai 2020, orele 06:00, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, prin deteriorarea geamului portbagajului din dreapta, a pătruns în automobilul de model „Toyota Land Cruiser Prado”, n/î xxxx, care era parcat în curtea blocului locativ situat în mun. Xxxx, str. xxxx, de unde pe ascuns a sustras o scurtă din piele de culoare neagră la preț de 6000 lei, un set de chei de marca „KingTony” la preț de 5600 lei, o cheie dinamometrică neagră la preț 3000 lei, un cuțit de marca „Glock” la preț de 900 lei și o cheie pentru roți la preț de 500 lei, după care cu bunurile sustrase a părăsit locul comiterii infracțiunii, deplasându-se într-o direcție necunoscută, prin acțiunile sale, cauzând părții vătămate Moțpan Roman, daune materiale în proporții considerabile în sumă de 16 000 lei.

Acțiunile lui Chiriac Sergiu au fost încadrate în baza 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, conform indicilor - furt, adică, sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea unei daune în proporții considerabile.

Tot el, la data de 30 iunie 2020, orele 01:20, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă îndreptată spre atingerea scopului stabilit, prin efracția ușii de la intrare a pătruns în casa de locuit din mun. xxxx, str. xxxx, de unde pe ascuns a sustras un laptop de model „Mac Book Air Apple” de culoare roz la prețul de 15 000 lei și un laptop de model „Mac Book Air Apple” de culoare sură la prețul de 25 000 lei, ulterior cu bunurile sustrase a părăsit locul comiterii infracțiunii, prin ce a cauzat părții vătămate Sinogaci Marcel, un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă de 40 000 lei.

Acțiunile lui Chiriac Sergiu au fost încadrate în baza 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, conform indicilor - furt, adică, sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în alt loc pentru depozitare, cu cauzarea unei daune în proporții considerabile.

3. Temeinicia și legalitatea sentinței, a fost atacată cu apel de către inculpat, prin care a solicitat casarea acesteia și rejudecarea cauzei.

3.1. În argumentarea apelului declarat, inculpatul a invocat că are dosare penale la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani pentru comiterea a 6 epizoade de furt, infracțiuni prevăzute de art. 186 al. (2), lit. c), d) Cod penal. La data de 05.02.2021 a fost condamnat pentru două epizoade de furt, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cauza a fost examinată în lipsa lui, însă, susține că a solicitat instanței de a fi comasate într-un singur dosar și să fie condamnat printr-o sentință pe toate șase epizoade, deoarece consideră că doar așa poate fi emisă a sentință loială în privința lui, susține că a recunoscut vinovăția pe toate epizoadele și a restituit părților vătămate bunurile sustrase.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2022, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat, cu menținerea sentinței.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării și just a adoptat o sentință de condamnare în privința inculpatului Chiriac Sergiu, în baza art. 186 alin. (2), lit. c), d) și art. 186 alin. (2), lit. c), d) Cod penal.

Astfel, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor.

Subsecvent, inculpatul Chiriac Sergiu, în ședința de judecată nu a fost prezent, cauza fiind examinată în lipsa acestuia, iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 18 septembrie 2020, inculpatul a fost anunțat în căutare, fiind intentat dosarul de căutare nr. xxxx și în baza art. 321 alin. (2) pct. 1) CPP, s-a dispus examinarea cauzei penale în lipsa inculpatului.

În ședința de judecată a instanței de fond au fost date citirii declarațiile inculpatului depuse în cadrul urmăririi penale în calitate de învinuit în care figurează partea vătămată Moțpan Roman și partea vătămată Sinogaci Marcel, potrivit cărora, acesta a indicat că recunoaște vinovăția și susține declarațiile date în calitate de bănuit.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că, inculpatul a săvârșit anume infracțiunile imputate, astfel, în instanței de apel probe noi nu i-au fost prezentate, dar s-a solicitat o nouă apreciere a celor cercetate de către instanța de fond pentru individualizarea pedepsei.

Însă, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului, instanța a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicând-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală și anume că, acesta a recunoscut vinovăția la faza urmăririi penale, dar s-a eschivat de la judecată, cu toate că cunoștea că în privința lui este examinat dosarul penal în instanța de judecată (f.d. 78, 80, vol. II), în privința lui fiind pornite mai multe dosare penale, unde inculpatul are statut de acuzat, anterior a mai fost condamnat pentru fapte similare și i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare, însă, nu și-a făcut concluziile de rigoare, comițând din nou mai multe infracțiuni de furt.

Prin urmare, au fost respinse alegațiile inculpatului, precum că, a comis mai multe infracțiuni de furt pentru care a recunoscut vinovăția, iar instanța de fond l-a condamnat doar pentru două epizoade, solicitând astfel de a fi judecat pentru toate infracțiunile comise într-un singur dosar, considerând astfel că, instanța de fond i-a aplicat o pedeapsă prea aspră, or, instanța de fond a ținut cont că, inculpatul la moment are statut de acuzat în cadrul altor cauze penale pentru cauze similare, de personalitatea inculpatului, a examinat cauza în contumacie, inculpatul eschivându-se de la judecată, nu a înaintat astfel de pretenții la etapa judecării cauzei în fond, astfel, în instanța de apel, instanța de apel s-a expus doar asupra infracțiunilor reținute prin acest dosar și nu a existat temei de a desființa sentința emisă în partea solicitată, or, potrivit art. 42 alin. (1) Cod de procedură penală în caz de indivizibilitate sau **de conexitate a cauzelor penale**, judecata în primă instanță, dacă are loc în același timp pentru toate faptele și pentru toți făptuitorii, se efectuează de aceeași instanță.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpat, care solicită casarea deciziei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.*

Din actele cauzei se constată că inculpatul a depus recursul ordinar la data de **22.09.2022**.

Una din cerințele obligatorii la depunerea recursului ordinar se referă la respectarea termenului de declarare a acestuia de către titularii cererii respective. În corespundere cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Ca atare, termenul de recurs are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În același context se relevă că, potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală: *„în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen”*.

Reieșind din actele cauzei, Colegiul penal constată, că la ședințele stabilite pentru examinarea cauzei din 15 martie 2022, (f.d. 185-188), atât inculpatul, cât și avocatul acestuia Pavalatii Alexandru, au fost prezenți în ședința de judecată, fiind pronunțată decizia integral.

Iar potrivit prevederilor art. 338 alin. (4) Cod de procedură penală, în adresa avocatului și a inculpatului a fost expediată copia deciziei motivate potrivit scrisorii anexate la materialele dosarului (f.d. 200).

Astfel, Colegiul penal incontestabil reține că, decizia instanței de apel din 15 martie 2022 a fost pronunțată integral la 15 martie 2022, termenul de declarare a recursului expirând la 15 aprilie 2022, iar recursul depus la 22 septembrie 2022, fapt ce denotă că, termenul stabilit de art. 422 Cod de procedură penală, nu a fost respectat de către recurent.

Durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul penal reține că, în cauza diferită judecătii, termenul de declarare a recursurilor a fost omis de către recurent, respectiv argumentele aduse de acesta în cererea de recurs nu vor fi preluate pentru examinare, el fiind decăzut de dreptul de a exercita această cale de atac.

În această ordine de idei, Colegiul penal consideră că, recursul ordinar declarat este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2022, în propria cauză penală de către inculpatul *Chiriac Sergiu Xxxxx*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată semnată la *28 februarie 2023* și pronunțată integral la *31 martie 2023*.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana